

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
negende jaargang
nr 4 december 1990

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

driemaandelijks tijdschrift
negende jaargang
nr.4 december 1990

ISSN 0777 - 8821

Inhoudstafel

Geurplanten	3
Winters interludium	13
Lidgeld 1991	22
Agenda 1991	23
<i>Poncirus trifoliata</i>	27
Weet u nog, Utrecht ?	30
Jaarverslag 1990	33
Plannen voor 1991	37
Berichtjes voor de leden	40
Werk aan de winkel	41
Wintervoordrachten	43
De Plantentuin dankt !	44
Bescherm- en Steunleden 1990	45
Jaargang 1989 compleet !	47
Redactie	48

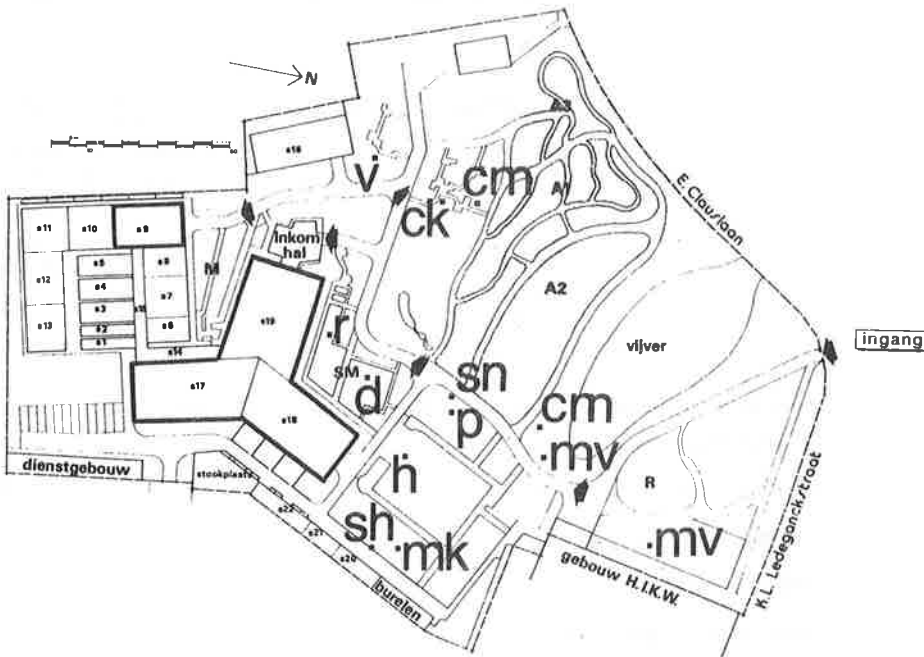

Fig. 1. Plattegrond van onze Plantentuin, met aanduiding van enkele planten die besproken worden in dit artikel. De meeste van deze planten zijn nu niet optimaal zichtbaar, en kunnen beter in de volgende lente of zomer worden bezocht.

CK : Citroenkruid (*Artemisia abrotanum*). CM : Citroenmelisse (*Melissa officinalis*). D : Druifhyacint (*Muscari muscarimi*). H : Hulst (*Ilex aquifolium*). MK : Muskuskruid (*Adoxa moschatellina*). MV : Maarts Viooltje (*Viola odorata*). P : Pijpbloem (*Aristolochia clematidis*). R : Reukgras (*Anthoxanthum odoratum*). SH : Schijnhulst (*Osmanthus heterophyllus*). SN : Stinkend Nieskruid (*Helleborus foetidus*). V : Vuilboom (*Frangula alnus*).

Geurplanten

Verscheidene planten zijn te herkennen aan hun geur en hebben dan ook daaraan hun Nederlandse naam te danken. Vooral twee opvallende, tegengestelde gewaarwordingen intrigeren :

- welriekend (Latijn : *odoratus*) en
- stinkend (Latijn : *foetidus*).

Het Maarts Viooltje (*Viola odorata*) (fig. 2) (kaart p. 2) heeft een specifieke geur die vele andere viooltjes niet bezitten. In tegenstelling tot de Gewone Agrimonie draagt de Welriekende Agrimonie (*Agrimonia odorata* , recente naam : *Agrimonia procera*) aan de onderzijde van de blaadjes talrijke gele kliertjes met geurstoffen. De Pronkerwt of Reukerwt (*Lathyrus odoratus*) heeft zeer grote, bonte, geurende bloemen (tot 3 cm groot) die de andere soorten *Lathyrus* niet vertonen. De Noordafrikaanse soort *Reseda odorata* zouden we de Welriekende Reseda kunnen noemen, want ze wordt reeds sinds de 18e eeuw gehouden als sierplant vanwege haar heerlijk geurende, kleine, groenige bloempjes, die ook veel bijen aantrekken.

Wat de onaangename geuren betreft, spant de Grote Stinkzwam (*Phallus impudicus*) ongetwijfeld de kroon. Zijn penetrante, aan rottend vlees herinnerende geur is in een wijde omgeving in het bos waarneembaar. Zoals bekend worden hierdoor vliegjes gelokt, die na hun 'taak' wegvliegen, met sporen beladen... Diverse soorten uit enkele geslachten van de Zijdeplant-familie (Asclepiadaceae), zoals *Stapelia*, *Caralluma*, *Hoodia*, *Huernia* bezitten (vaak ± roodgekleurde) bloemen die een aasluchtje verspreiden, ook weer om de vliegjes aan te trekken die ze nodig heeft voor de bestuiving. Ook de bekende Pijpbloem (*Aristolochia clematitis*) (kaart p. 2) 'doet het met vliegjes'.

Bij de Stinkende Lis (*Iris foetidissima*) (fig. 3) slaat de overtreffende trap van de Latijnse soortnaam ('de zeer stinkende') niet op de bloemen, maar op de bladeren, die bij kneuzing een geur afscheiden van rosbief volgens de ene, en van knoflook volgens andere auteurs. Deze voornamelijk Mediterrane lissoort is erg fraai, niet zozeer omwille van haar eerder fletse kleine bloemen, als wel vanwege de in het najaar verschijnende vruchten met prachtig oranje-rode zaden, die pas in het volgende voorjaar loskomen.

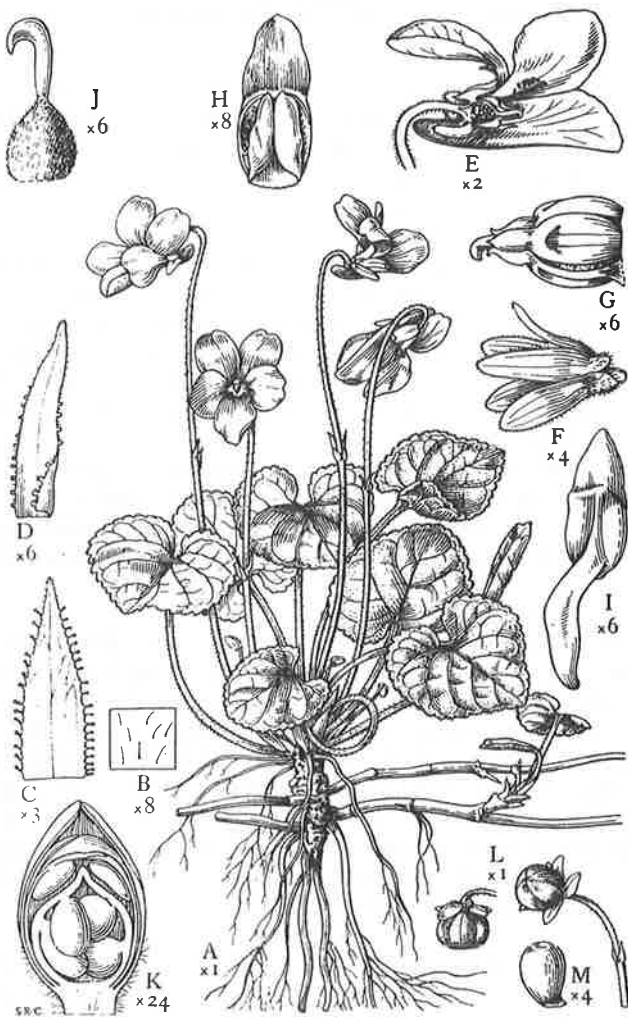

Fig. 2. Maarts Violtje (*Viola odorata*) (uit Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

Verder hebben nog een onaangename geur : de meer bekende Stinkende Ballote (*Ballota nigra* ssp. *foetida*) en Stinkende Gouwe (*Chelidonium majus*), Stinkende Kamille (*Anthemis cotula*) (fig. 4), een zeldzaam geworden akkeronkruid dat ook wel eens Paddebloem wordt genoemd, het winterbloeiend Stinkend Nieskruid (*Helleborus foetidus*) (kaart p. 2), dat een geneesmiddel bij hartziekten bevat : het sterk giftige helleboreïne, verder nog de minder bekende Bokkenganzevoet (*Chenopodium hircinum*), en de spectaculaire Bokkenorchis (*Himantoglossum hircinum*) (fig. 5) met zijn grote en sterk ruikende bloemen.

'Vuil' in Vuilboom (*Frangula alnus*) (kaart p. 2), ook Sporkehout of Stinkhout genoemd, is verwant met het Duitse 'faul', in de betekenis van 'bedorven, onfris'. Overigens levert het hout een uitmuntende houtskool, en bevat de schors ('Rhamnus-bast') een aantal stoffen die mild laxerend en - belangrijk ! - niet-gewennend werken.

'Stinkertjes' is een volksnaam voor Afrikaantjes (diverse soorten van *Tagetes*) (alle soorten zijn oorspronkelijk Amerikaans !), wellicht wegens de vrij doordringende, onaangename geur die deze nochtans geliefde perkplanten vooral bij aanraking verspreiden. De laatste jaren selecteert men op rassen die vrijwel reukloos zijn. Of dat een verbetering betekent, valt af te wachten.

Het uit de ingesneden wortels gevloeide en aan de lucht hard geworden harsachtige sap 'Duivelsdrek' of *Asafoetida* (*Ferula assafoetida* , en *Ferula foetida*) heeft een scherpe smaak en een doordringende knoflookgeur.

Van een Oudindisch woord (*muska*), dat ook in het Perzisch (*moshk*) overgenomen werd, en 'teelbal' betekent, is het Middeleeuws Latijns '*muscus*' en het Nederlands '*muskus*' afgeleid.

Aan de benaming ligt een verkeerde waarneming ten grondslag : het muskuszakje van het gewilloze mannelijk muskushert, dat aan de rand van de Tibetaanse Hoogvlakte leeft, ligt slechts *in de buurt* van de geslachtsorganen, nl. achter de navel, en wordt enkel voor de paringstijd gevormd.

Het afscheidingsprodukt van deze klier heeft een typische, doordringende geur en is vanouds een waardevol bestanddeel van parfums, waarin het als fixatief wordt aangewend.

Fig. 3. Stinkende Lis (*Iris foetida*) (uit Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

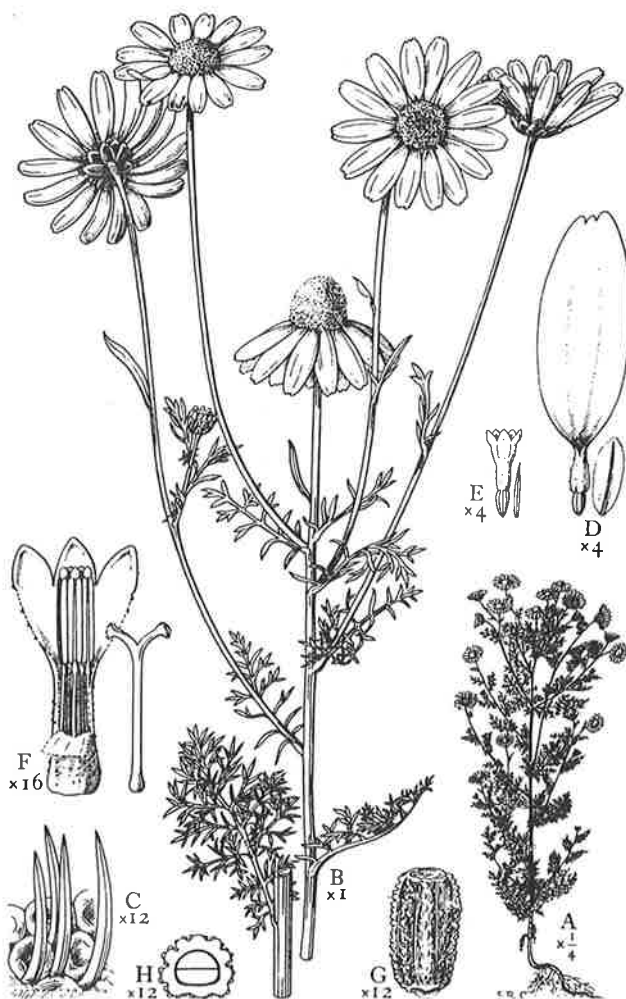

Fig. 4. Stinkende Kamille (*Anthemis cotula*) (uit Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

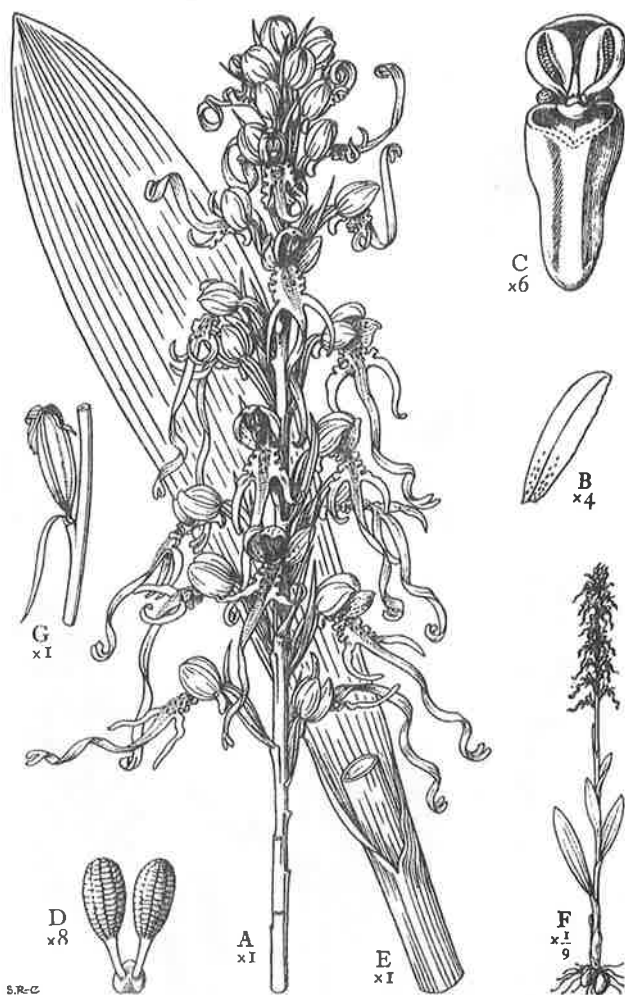

Fig. 5. Bokkenorchis (*Himantoglossum hircinum*) (uit Ross-Craig S., 1979, Drawings of British Plants).

Enkele planten hebben de merkwaardige eigenschap dat ze deze muskusgeur verspreiden, zoals bvb. de Muskusplant (*Mimulus moschatus*), Muskuskaasjeskruid (*Malva moschata*), Muskuskruid (*Adoxa moschatellina*) (kaart p. 2), en de Muskusroos (*Rosa moschata*), een roos die in Oost-Europa en het Midden-Oosten gekweekt wordt voor de bereiding van rozenolie.

De Latijnse naam *Muscari* voor Druifhyacint of Blauwe Druifjes is waarschijnlijk afgeleid van het Arabische *muskarimi* of *muskarumi*, waarmee men een der soorten, nl. *Muscari muscarimi* (kaart p. 2) (oude naam : *Muscari moschatum*) aanduidde. Deze soort heeft naar muskus geurende bloemen en wordt daarom ook wel Muskaathyacint genoemd.

De Muskaatsalie of Scharlei (*Salvia sclarea*) is een zeer oude cultuurplant uit het Middellandse-Zeegebied, vroeger in scharleiwijn toegepast, nu wordt ze vooral gebruikt voor het parfumeren van zepen en likeurtjes.

De meeste kruiden zijn trouwens zeer bekend om hun aromatische eigenschappen. Als je bvb. bladeren van Citroenkruid (*Artemisia abrotanum*) (kaart p. 2) en van Citroenmelisse (*Melissa officinalis*) (kaart p. 2) tussen je vingers fijn wrijft, ervaar je een sterke geur van citroen. Fijngesnipperde blaadjes worden aan vis- en vleesgerechten toegevoegd, maar ook rauw door groenten- en vruchtensalades gemend.

Look-zonder-look (*Alliaria petiolata*) ruikt bij kneuzing opvallend naar knoflook. Als Kruisbloemige heeft de plant echter niets te maken met de Lelieachtige echte Look (*Allium sativum*), vandaar de toevoeging 'zonder-look'. Het zelden gekweekte Kamferkruid (*Camphorosma monspeliaca*), een klein heideachtig struikje uit de Ganzevoetfamilie, is gekenmerkt door een sterke kamferlucht.

Voor al Reukgras (*Anthoxanthum odoratum*) (kaart p. 2) geeft de bekende (coumarine-)geur aan het hooi. Deze geur wordt pas goed waarneembaar bij het maaien en later nog meer bij het drogen. Dezelfde coumarinegeur treffen we ook aan bij het zeldzame Veenreukgras (*Hierochloë odorata*) en ook bij Geurkruid (*Ageratum*), een oorspronkelijk subtropische Amerikaan, maar nu bij ons zeer algemeen gekweekt als sierplant.

In enkele gevallen ligt zelfs in de naam van het geslacht een verwijzing naar een geurige eigenschap, bvb. bij de Schijnhulst (*Osmanthus*), een lid van de Olijfbomfamilie, waar het Griekse *osmè* (οσμή) en *anthos* (άνθος) resp. 'geur' en 'bloem' betekenen. De bloempjes bezitten inderdaad een bijzonder aangenaam parfum. De Nederlandse naam verwijst naar een ander kenmerk, nl. de opvallende gelijkenis met de echte Hulst (*Ilex aquifolium*).

Nu even een raadseltje : een mooi exemplaar van de Schijnhulst (*Osmanthus heterophyllus*) bevindt zich in de Plantentuin (kaart p. 2), net als een echte Hulst (*Ilex aquifolium*) (kaart p. 2). Beide struiken lijken door hun bladeren bijzonder goed op elkaar, maar toch is er een essentieel verschil. Wat ?

Last but not least moet ook even het **Paddestoelenrijk** worden behandeld, een paradijs voor geurenliefebbers.

U heeft het wellicht al eens meegemaakt, een mycoloog die een paddestoel wil op naam brengen : eerst kijken, dan ruiken, en tenslotte proeven. De geurwaarneming is hier vaak een belangrijk hulpmiddel bij de determinatie.

Zo ruiken bvb. de Anijschampignon (*Agaricus arvensis*) en de Groene Anijstrechterszwam (*Clitocybe odorata*) naar anijs, de Radijszwammen (*Hebeloma*) naar (hoe raadt u het) radijs.

Een karakteristieke geur van maggi verspreidt het gedroogde vruchtvlees van de Kruidige Melkzwam (*Lactarius camphoratus*). De Odeurzwam (*Squamanita odorata*) is de welverdiende naam van een in groepjes voorkomende zwam, die een sterke, aangename geur verspreidt. De Karbolchampignon (*Agaricus xanthodermus*) daarentegen heeft een onaangename geur van karbol (kreosoot).

De Stinkende Russula (*Russula foetens*) is ongenietbaar vanwege de walgelijke, brandende smaak en de ranzige olieachtige geur die ze verspreidt. Ook het vlees van de Stinkparasolzwam (*Lepiota cristata*) heeft een sterke, onaangename schimmelgeur, en keukengebruik wordt dan ook afgeraden.

Een andere, ongetwijfeld merkwaardige, en zelden waargenomen paddestoel, *Lyophyllum fumatofoetens*, zou de geur verspreiden van 'een voorbijrijdende stoomlokomotief'...

Uit een werkje van de bekende Antwerpse mycoloog Imler (1953) over de geuren van paddestoelen, willen we nog enkele pareltjes vermelden, zoals de geur van vers gebakken frietjes, ingeblikte doperwtjes, onrijpe maïskolven, ...

Een Franse auteur, Claus (1978) heeft een uitvoerig overzicht gemaakt van geuren die voor paddestoelen zijn beschreven. Hiervan een selectie :

aardbei, abrikoosjes, ammoniak, anijs, asfalt, banaan, benzeen, cederhout, garnaal, gerookt spek, hazelnoot, hyacint, ingelegde augurkjes, jasmijn, kaneel, kokosnoot, kool, koude aardappelpuree, kreeft, lavendel, look, meloenen, mieren, mosterd, oesters, oranjebloesem, peterselie, ranzige boter, rotte uien, taartjes, vochtige kleren, vuile was, zweetvoeten, ...

Dat ook onze tastzin kan bijdragen tot een betere herkenning en benaming van planten, zal uit een volgende bijdrage blijken.

Bibliografie

Bakkenhoven J. (1973-1975) *Fleur. Praktische bloemen- en planten-encyclopedie.*
Amsterdam Boek, Amsterdam.

Carl H. (1986) *Die deutschen Pflanzen- und Tiernamen.*
Quelle & Meyer, Heidelberg.

Claus G. (1978) *Des odeurs en mycologie.*
Docum. Mycol. 8(30-31) : 31-63.

de Vries J. (1970) *Etymologisch woordenboek.*
Spectrum, Utrecht.

Heimans E., Heinsius H.W. & Thijssse J.P. (1965) *Geïllustreerde flora van Nederland.*
Versluys, Amsterdam.

Imler L. (1953) *Quelques considérations sur les odeurs des champignons.*
Bull. Trim. Soc. Mycol. France 68(4) : 400-407.

Kleijn H. (1979) *Planten en hun naam.*
Meulenhoff, Amsterdam.

Kult K. (1978) *108 Paddestoelen in kleur.*
Thieme, Zutphen.

Schroevers W. & den Hengst J. (1978) *Plantenrijk.*
Kosmos, Amsterdam.

Vercouillie J. (1925) *Beknopt etymologisch woordenboek der Nederlandsche taal.*
Van Rysseberghe & Rombaut, Gent.

Peter Dewulf
Azaleastraat 63
9920 Lovendegem

Winters interludium

De talrijke rondleidingen van de voorbije jaren hebben velen onder ons erop attent gemaakt dat er ook tijdens de wintermaanden heel wat te bekijken valt in de Plantentuin. Er zijn niet alleen de bladhoudende planten die zorgen voor afwisseling, er zijn bovendien nog een aantal 's winters bloeiende planten. Telkens opnieuw lijkt het wel een wonder om in deze 'doodse' periode tussen de kale takken van de bladverliezende bomen en struiken plots een plant aan te treffen die ondanks alle sombere en kille weersomstandigheden begint te bloeien. Meest opvallend onder deze winterbloeiërs zijn wellicht deze met geurende bloemen. In een vorig nummer (maart 1990) werd reeds een van deze schitterende struiken geprezen, de Toverhazelaar (*Hamamelis*). Samen met de Winterjasmijn (*Jasminum nudiflorum*) en enkele andere winterbloeiërs is het een vertrouwde aanwinst geworden in veel van onze tuinen. Een honderd jaar geleden waren deze soorten helemaal niet zo vanzelfsprekend. Heel wat tuinplanten die nu courant aangeboden worden, waren toen exotische zeldzaamheden. Sommige waren toen zelfs nog compleet onbekend, want grote stukken van de wereldkaart waren toen (zeker ook botanisch) oningevuld gebleven.

Eén van deze bijna totaal ondergeëxploreerde gebieden was het binnenland van China. Dit land is namelijk gedurende lange perioden gesloten gebleven voor buitenlanders, en het is precies dáár dat een groot deel van onze mooiste tuinplanten wild voorkomen. In de loop van de 19e eeuw kreeg het Westen voor het eerst een kans om het binnenland van China wat grondiger te bekijken. Tegelijk was er bij de tuinliefhebbers (vooral in Engeland) een groeiende belangstelling voor nieuwe sierplanten.

Inspelend op die omstandigheden waren er een aantal initiatieven, deels wetenschappelijk, deels commercieel, om systematisch op zoek te gaan in streken met klimaatsvoorwaarden die deze van West-Europa benaderden, zodat er een goede kans bestond dat de gevonden (en meegebrachte) planten hier zouden kunnen overwinteren. Grote delen van China (bvb. het grensgebied met Tibet) leken in dit verband veelbelovend. Daar lag dan ook het doel van veel expedities uit die tijd, hoewel intussen ook veel aandacht besteed werd aan alle planten die men onderweg kon bestuderen, met name in de tuinen van de Chinezen zelf ! Met het oog op de tuinliefhebbers waren het vooral planten met enige sierwaarde die de aandacht kregen.

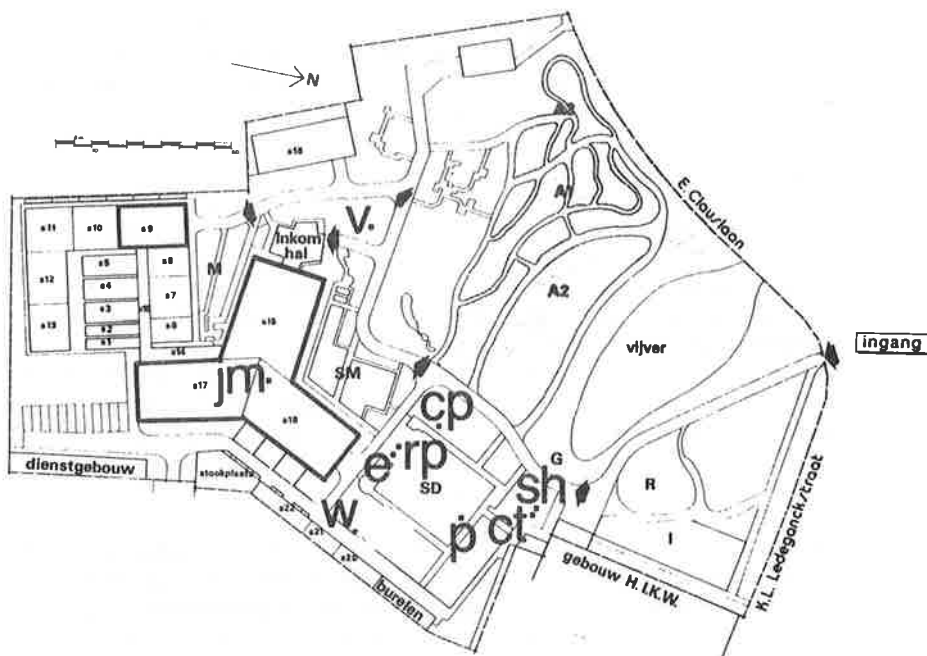

Fig. 1. Plattegrond van onze Plantentuin, met plaatsaanduiding van een aantal planten die in dit artikel worden besproken.

CP : *Chimonanthus praecox* . CT : Chinese Toverhazelaar (*Hamamelis mollis*). E : *Edgeworthia chrysantha* . JM : Japanse Mispel (*Eriobotrya japonica*). P : *Poncirus trifoliata* (artikel p. 27). RP : Rood Peperboompje (*Daphne mezereum*). SH : Schijnhazelaar (*Corylopsis*). V: *Viburnum farreri* . W : Winterjasmijn (*Jasminum nudiflorum*).

De plantenjagers die op pad werden gestuurd, handelden veelal in opdracht van gespecialiseerde kwekerijen, zodat zij hun energie bijna uitsluitend op het vinden van dit soort planten richtten. De resultaten van deze gerichte zoektochten vinden we nu voor een deel terug in onze tuinen. Het overgrote deel bleef enkel bewaard als herbariummateriaal, of een enkel zeldzaam levend exemplaar in de kollektie van een plantentuin. Toch is dit een niet te onderschatten resultaat, vooral als men beseft wat voor inspanning het gevergd heeft om die planten levend tot bij ons te brengen. En wanneer men de reisomstandigheden van in die lang vervlogen tijden in aanmerking neemt, dan heeft het veel weg van een mirakel dat die planten ooit in onze tuinen zijn terecht gekomen.

Laat ons nog even bij de Chinese Toverhazelaar (*Hamamelis mollis*) (kaart p. 14) blijven om dit te illustreren. Deze plant werd pas in 1879 in Engeland ingevoerd en nadien in de rest van Europa, in de eerste plaats dank zij het initiatief van de firma James Veitch & Sons, die zich rond die tijd begon te interesseren voor het Verre Oosten als bron van nieuwe tuinplanten. Ze kozen *Charles Maries* (1851-1902), een botanicus, om op plantenjacht te gaan, zowel in Japan als in China, in de vallei van de Yangtze. Cox schrijft in zijn ' *Plant Hunting in China* ' hierover het volgende :

" Maries verbleef in de zomer en herfst van 1878 in Japan, met het doel om vooral zaad van Coniferen te verzamelen. ... In de lente van 1879 volgde hij de Yangtze stroomopwaarts tot aan de Ichang bergengte. Blijkbaar kwam hij in moeilijkheden met de plaatselijke bevolking, waarmee hij niet kon spreken. Hij werd beroofd van zijn bagage en keerde onverwijd naar Japan terug. Zijn bezoek aan Ichang was echter niet volkomen vruchteloos, want hij slaagde erin om een hoeveelheid zaad van een Sleutelbloem (*Primula obconica*) te verzamelen. Van deze reis bracht hij ook een Toverhazelaar (*Hamamelis mollis*) en *Rodgersia podophylla* met zich mee."

Deze 'moeilijkheden met de plaatselijke bevolking' waren zeker geen uitzondering voor de rest van de reis van Maries. Meestal ging het om wederzijdse misverstanden door gebrek aan kennis van de plaatselijke taal en cultuur bij de plantenjagers, maar ook als gevolg van een flinke portie xenofobie vanwege de Chinezen, hoewel dit nogal verschilde van streek tot streek. Soms werden ze uitgejouwd en met stenen bekogeld door het volk in de straat, of ze werden beticht van demonische praktijken, als de weersomstandigheden plots ongunstig werden. Andere keren waren er daarentegen vriendelijke kontakten met behulpzame en hoffelijke inwoners. Naast

deze algemene vijandigheid van de lokale bevolking was er echter de meer uitgesproken dreiging van roversbenden en ongeregelde troepen in de bergen, en van piraten op de rivieren en op zee. Dit natuurlijk naast de problemen veroorzaakt door ziekte, onvoldoende kennis van lokaal voedsel, van de wegen en de transportmogelijkheden, verder de barre weersomstandigheden, en nog andere meer courante tegenslagen.

Een andere plantenjager die dit eveneens 'aan den lijve' zou ondervinden, was *Reginald Farrer* (1820-1920). In 1914 reisde hij naar het grensgebied tussen China en Tibet, op zoek naar nieuwe, waardevolle tuinplanten. In ' *The Planthunters* ' van Lyte vinden we hierover volgende commentaar :

” Het ganse Kansu-Tibet grensgebied verkeerde in een chaotische toestand als gevolg van een revolutie geleid door een terrorist, gekend als de ' Witte Wolf '. De naam alleen was al genoeg om de bevolking te terroriseren, want er werden afschuwelijke wreedheden begaan in zijn naam. Toen Farrer, vergezeld door Purdom, in dit gebied aankwamen, hadden ze bijzonder veel last om dragers te recruteren en muilezels te huren... Daarbij keerden de plaatselijke lama's (boeddistische priesters) zich tegen hen. Het begon al verkeerd toen Farrer met zijn pony een verboden pad opreed. Het gevolg was dat de twee 'vreemde duivels' verantwoordelijk gesteld werden voor een zware storm die de oogst vernielde. Hun moord werd beraamd door de prior van een machtig klooster in Chagola. Ze werden bedreigd door dorpelingen gewapend met haakbussen, en de situatie verslechterde zodanig dat de plantenjagers verplicht werden zich terug te trekken over de grens op Chinees grondgebied. De combinatie van Witte Wolf, lama's en het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog beëindigde deze expeditie vroeger dan voorzien, maar ondanks de talrijke problemen bracht Farrer een wonderlijke kollektie planten mee naar huis.”

Daaronder bevond zich een soort *Viburnum*, best gekend als *Viburnum fragrans* (= "de welriekende"), maar die eerder recent -en passend- herdoopt is tot *Viburnum farreri* (kaart p. 14), een eveneens prachtige winterbloeier met heerlijk geurende witroze bloemen. [De soort werd door de Russische botanicus Bunge in 1833 beschreven als *Viburnum fragrans* , maar een andere soort was enkele jaren voordien, in 1824, reeds onder deze naam beschreven door de Franse dokter en plantkundige Loiseleur. De eerst beschreven naam wordt als geldig beschouwd (regel van de prioriteit), waardoor de soort *Viburnum fragrans* van Bunge een nieuwe naam moet krijgen. Hieraan is verholpen door Stearn, die in 1966

omstandig zijn -vergeefse- pogingen beschrijft om deze welbekende naam voor de welbekende soort te behouden, en bijgevolg overgaat tot het publiceren van een nieuwe, goed gekozen naam.]

Hieraan moet worden toegevoegd dat de soort al lang een populaire plant was in Chinese tuinen, en reeds in 1750 door de Franse jesuïet en sinoloog d'Incarville in Peking was waargenomen : het bewijsstuk bevindt zich nu nog in het herbarium van Antoine Laurent de Jussieu te Parijs ! Farrer echter verzamelde de planten in de streek waar ze wild groeiden, en het is door de oogst van deze expeditie dat *Viburnum farreri* ook bij ons als tuinplant verspreid is geworden.

Een wellicht minder opvallende winterbloeier is de kleine *Forsythia ovata* , een bij ons weinig bekende tuinplant, omdat er een reeks later en uitbundiger bloeiende *Forsythia* -soorten en -rassen in de handel zijn. Deze soort komt uit Korea en haar intrede danken wij aan *Ernest Henry Wilson* (1876-1930). Hij ondernam verscheidene expedities naar China, Japan en Taiwan, deels in opdracht van de reeds eerder vermelde firma Veitch & Sons, deels voor rekening van het Arnold Arboretum (Cambridge, Massachusetts, USA), waar hij later als directeur zou worden aangesteld. Het verslag van de 4 expedities in China vinden we terug in zijn ' *A naturalist in western China* ' (1913). Zijn tegenslagen varieerden van een aanhouding op verdenking van spionage, over een schipbreuk op de Yangtze, tot een steenlawine waarbij hij nauwelijks aan de dood ontsnapte.

Het is bepaald verleidelijk om uitgebreid uit dit boeiende werk te citeren, maar de keuze is wel moeilijk. Wellicht verdient het de voorkeur om in dit artikel een van Wilson's waarnemingen aan te halen betreffende de winterbloeiers die hij aantrof in de Chinese tuinen :

" De Chinezen kweken geen erg grote hoeveelheid plantenvariëteiten, en de inhoud van hun tuinen is nogal identiek, hoewel de keuze zich noodzakelijk wijzigt door klimaat en ligging. Aan alle bloemen die in Chinese tuinen groeien, wordt een bijzondere betekenis of esthetische waarde gehecht. Een orchidee (*Cymbidium ensifolium*), met de naam 'Lan hwa', wordt beschouwd als de koning der bloemen, omdat het bescheiden voorkomen van de plant en de delikate geur van de bloemen tonen de essentie van verfijning. De 'Mei hwa' (*Prunus mume*) [Japanse Abrikoos] wordt zeer hoog geprezen en beschouwd als een bloem van verfijning, omwille van de schoonheid en de geur van de bloesems die zich in de winter openen, wanneer er weinig planten bloeien. Rond Peking worden dezelfde plaatselijke naam en attributen verbonden aan *Prunus triloba* [Amandelboompje]. Ook de 'La-mei hwa' (*Meratia praecox*) wordt op eenzelfde manier gewaardeerd."

Fig. 2. Japanse Mispel of Loquat (*Eriobotrya japonica*) (uit Kunkel G., 1978, Flowering trees in subtropical gardens).

Deze laatste plant heet tegenwoordig *Chimonanthus praecox*, en kan u in de Plantentuin komen bewonderen meestal vanaf midden januari, in volle bloei ! (kaart p.14)

In het hoofdstuk over de flora van Ichang schrijft hij :

” Twee heel algemene planten op de rotswanden in de nauwe bergdalen zijn *Eriobotrya japonica* [Japanse Mispel of Loquat] en *Meratia praecox* [*Chimonanthus praecox*]. Beide bloeien rond Kerstmis.”

Zowel *Prunus mume* als *Chimonanthus praecox* behoren tot de beste aanwinsten voor de wintertuin.

Chimonanthus heeft geelachtige bloemen, die binnenin purperrood zijn. Ze hebben bovendien een sterke, exotische geur, waarvan de intensiteit afhankelijk is van de weersomstandigheden.

Prunus mume is bij ons een minder bekende tuinplant, maar verdient toch beter : in de winter staan de takken vol knoppen die bij de geringste weersverbetering openbarsten, en zowel met hun kleur als met hun geur de aandacht trekken. In de handel treft men bij ons enkel de variëteit 'Ben-shi-dori' aan, met haar dieproze bloemen. De invoer van *Prunus mume* danken wij aan von Siebold, die deze plant samen met een hele reeks andere vanuit Japan naar hier stuurde in 1829-1830.

Eriobotrya japonica (fig. 2), die Wilson eveneens als winterbloeiër vermeld, is in ons klimaat onvoldoende winterhard. In de Plantentuin bevindt zich een mooi exemplaar in de mediterrane kas (kaart p. 14).

Nog altijd op het spoor van de winterbloeiende planten, mogen we zeker niet vergeten *Robert Fortune* (1813-1880) te vermelden. Hij was niet alleen een succesvol plantenjager in dienst van de Londense Horticultural Society, maar ook een vlot schrijver. Een van zijn beste (en meest herdrukte) werken is ' *Three Years' Wanderings in the Northern Provinces of China* ', waarin hij zijn eerste China-reis (1843-1846) uitgebreid beschrijft. Aan hem danken we o.a. : Winterjasmijn (*Jasminum nudiflorum*) (kaart p. 14), *Mahonia bealii*, en *Lonicera fragrantissima*. Stuk voor stuk excellente winterbloeiërs, die in geen enkele tuin zouden mogen ontbreken.

De Winterjasmijn met zijn overvloedige gele bloei is natuurlijk een zeer vertrouwde plant geworden. *Mahonia bealii* is dat al minder, ze is verdrongen door andere winterbloeiende *Mahonia*-soorten zoals *M. japonica*, *M. x media* cv. Charity, etc. Het zijn groenblijvende planten, met allemaal gele bloem-trossen die bovendien een heerlijke geur verspreiden. *Lonicera fragrantissima* echter is bij ons vrijwel volledig onbekend. Ze wordt zelden in de handel aangeboden, hoewel de

witte, geurende bloei midden in de winter zeker een aangename verrassing is.

Ook Fortune ontsnapte niet aan 'de moeilijkheden met de plaatselijke bevolking' en andere kalamiteiten. Een klein stukje uit zijn relaas moet volstaan om nogmaals te illustreren dat het maar door de onverschrokken inzet van die koppige plantenziekeners mogelijk is geworden om nu van al die heerlijke planten te genieten.

” Kort daarop begon ik de slechte intenties te vermoeden van enkele groepjes onguere kerels die mij van nabij volgden [Fortune bevond zich toen in de buurt van Kanton, het huidige Punyu]. Ik kwam aan bij een kleine heuvel die als begraafplaats gebruikt leek te worden. De deur in de omheining stond open en de plek leek openbaar. Om een wijder uitzicht van de omgeving te hebben, wandelde ik binnen en beklom de heuvel. Halverwege begonnen een aantal Chinezen die me gevolgd waren mij in te sluiten, terwijl ze me om geschenken vroegen. Iedere minuut groeide de groep in omvang en drongen ze sterker aan, en toen ik de top had bereikt, was het duidelijk dat ik in een val zat. Toen ik weer de heuvel wilde afdalen, omsingelden de Chinezen me volledig en leken vast besloten mij de weg te belemmeren. Sommigen grepen me bij de arm, iemand greep mijn pet, een andere deed hetzelfde met mijn zonnescrm. Verschillende handen tastten in mijn zakken en enkelen probeerden me zelfs van mijn jas te ontdoen. Ik verzamelde al mijn kracht, en wierp me op diegenen die zich beneden mij bevonden. Een aantal onder hen rolden de heuvel af. Ik struikelde en viel, maar gelukkig kon ik me snel weer oprichten en hernieuwde de ongelijke strijd, met de bedoeling om zo vlug mogelijk de poort van het kerkhof te bereiken. De Chinezen bovenop de heuvel schreeuwden naar hun vrienden beneden dat ze de poort moesten sluiten... Maar ik was vast besloten hen voor te zijn en sprong weg uit de omsingeling. Ik bereikte de poort net op het moment dat die gesloten werd, maar gelukkig vóórdat de grendel ervoor geschoven werd. De kracht waarmee ik tegen de poort terecht kwam, gooide de Chinezen die met het slot bezig waren op de grond. Ik bevond me weer op straat, waar nu honderden mensen samengeschoold waren. Sommigen leken respectabel, maar het merendeel waren duidelijk dieven en rovers. Nu begonnen er van overal stenen om me heen te vliegen, een baksteen raakte me met grote kracht in de rug en deed me bijna vallen. Een paar seconden was ik verdoofd en moest ik steun zoeken tegen de muur. Al spoedig werd ik weer omsingeld door de schelmen die me verder beroofden. Bijna een mijl lang moest ik met de rovers vechten, tot ik uiteindelijk hun territorium had verlaten...”

Bibliografie

Cox, E.H.M. (1945) Plant hunting in China.
Collins, London.

Fortune, R. (1847) Three years' wandering in the northern provinces
of China.
Murray, London.

Lyte, C. (1983) The plant hunters.
Orbis, London.

Wilson, E.H. (1986) A naturalist in western China.
Cadogan, London (herdruk).

Bernard Symoens
Van Hammelaan 34
8210 Loppem

Nota van de redactie

Onze Plantentuin bezit nog een aantal andere winterbloeiers, zoals diverse soorten Schijnhazelaar (*Corylopsis*) (een aanrader !, kaart p.14), Rood Peperboompje (*Daphne mezereum*), Zwart Peperboompje (*Daphne laureola*), *Edgeworthia papyrifera* (nog een aanrader !, kaart p. 14), enz.

Veel meer soorten bloeien ± uitzonderlijk wel eens tijdens de wintermaanden (afhankelijk van het soort winter). Hierover ontbreken ons echter veel gegevens. Uw vroegere en nog komende nota's over de bloeiperiode van soorten (niet alleen in de winter) zijn daarom altijd bijzonder welkom.

Om het voor ons wat eenvoudiger te maken, wil u dan uw gegevens noteren en opsturen onder de volgende vorm :

Dag	naam	(eventueel) bloei :
van waarneming :	van de soort(en) :	overvloedig
(dag-maand-jaar)		of gering

Onze beste dank voor uw medewerking !

Lidgeld 1991 !

Tijdens de laatste Algemene Ledenvergadering hebben een groot aantal leden hun bijdrage voor 1991 reeds betaald. Onze beste dank hiervoor !

Voor de andere leden hebben we in dit nummer een overschrijvingsformulier bijgevoegd. We hopen dat hierbij geen fouten zijn gemaakt. Als u reeds uw bijdrage heeft betaald, en er is desondanks toch een overschrijvingsformulier in uw nummer binnengeslopen, wil u dan ons hiervoor verontschuldigen...

Gewoon lid :	250 fr
Beschermend lid :	500 fr
Steunend lid :	1000 fr

Te storten op onze bankrekening 001-1192154-03 met de vermelding " lid 1991 ".

De lidkaarten zullen met uw maartnummer van volgend jaar worden opgestuurd.

In naam van het bestuur, de gidsen en de medewerkers van de Vrienden van de Plantentuin wensen we onze leden een aangenaam en vredig 1991.

Laten we hopen dat de vele dreigende haarden van konflikt zich door een meer verantwoordelijk gedrag van de betrokken partijen zullen laten oplossen...

Agenda 1991

Januari

Donderdag 10

19.30 u, in de inkomhal van de serres :

Eerste wintervoordracht, over Verzorging van Kamerplanten,
door André Leman, Plantentuin, Gent.

Ingang : 25 fr (leden), 50 fr (niet-leden).

Februari

Zondag 3

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :

Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Donderdag 14

19.30 u, in de inkomhal van de serres :

Tweede wintervoordracht, over Vleesetende Planten, door
Freddy De Coninck, vereniging Drosera.

Ingang : 25 fr (leden), 50 fr (niet-leden).

Zaterdag 23

9-12 u, in ons werklokaal, achteraan in de Plantentuin (ingang
via de Merelstraat) :

Ikebana-kursus deel 1, o.l.v. Gilberte Comhaire-Neyt.

Inschrijving : zie p. 38.

Maart

Zaterdag 2

9-12 u, in ons werklokaal, achteraan in de Plantentuin :

Ikebana-kursus deel 2, o.l.v. Gilberte Comhaire-Neyt.

Zondag 3

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :

Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Donderdag 14

19.30 u, in de inkomhal van de serres :

Derde wintervoordracht, over Bromelia's, door G. Samyn,
Rijksstation voor Sierplantenteelt, Melle.

Ingang : 25 fr (leden), 50 fr (niet-leden).

(Maart, vervolg)

Zaterdag 16

9-12 u, in ons werklokaal, achteraan in de Plantentuin :
Ikebana-kursus deel 3, o.l.v. Gilberte Comhaire-Neyt.

Zaterdag 23 maart

9 u, opruimingsaktie in de Plantentuin (zie p. 41-42).
Breng eventueel een klein steekschopje, een schopfel, een
hark mee.
Verfrissingen worden u aangeboden !

April

Zaterdag 6

9-12 u, in ons werklokaal, achteraan in de Plantentuin :
Ikebana-kursus deel 4, o.l.v. Gilberte Comhaire-Neyt.

Zondag 7

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Zaterdag 13

9 u, opruimingsaktie in de Plantentuin (zie p. 41-42).
Breng eventueel een klein steekschopje, een schopfel, een
hark mee.
Verfrissingen worden u aangeboden !

Zaterdag 20 - Zondag 28

Tentoonstelling : Bromelia's.

Mei

Woensdag 1

De traditionele lentewandeling , o.l.v. Karel Van Vossel.
Samenkomst 13.30 u aan de Plantentuin, of 14 u aan het
station van Leupegem. Vergeet niet : aangepast schoeisel en
kledij.

Zondag 5

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.
Thematische rondleiding : het Arboretum, o.l.v. Harald Evrard.
Aanbouwserre : Lenteruildag voor de leden.

Juni

Zondag 2

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Tematische rondleiding in de (dan volop bloeiende)
cactusserre, o.l.v. Paul Goetghebeur.

Zaterdag 8

Start tentoonstelling : Carnivoren.

Zondag 16

Einde tentoonstelling : Carnivoren.

Juli

Zondag 7

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Tematische rondleiding : Geurenpad, o.l.v. Prof. Van der Veken.

Zondag 21 juli

Start namiddagrondleidingen Gentse Feesten.

Zondag 28 juli

Einde namiddagrondleidingen Gentse Feesten.

Augustus

Zondag 4

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :
Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Zaterdag 24

Plantentuin : Opendeurdag (in de Belgische Plantentuinen).

Zondag 25

Plantentuin : Opendeurdag (in de Belgische Plantentuinen).

September

Zondag 1

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :

Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Zondag 22

10-12 u, in de aanbouwserra :

Herfstruifdag voor de leden.

Oktober

Donderdag 3

Start Paddenstoelententoonstelling.

Zondag 6

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :

Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Woensdag 9

Einde Paddenstoelententoonstelling.

November

Zondag 3

10 u, aan de ingang van de Plantentuin :

Gratis rondleiding in de Plantentuin, door de Gidsengroep.

Zaterdag ? (datum nog niet bepaald) :

Kreatief werken met natuurlijke vindmaterialen voor kinderen,
o.l.v. Gilberte Comhaire-Neyt.

December :

Zaterdag ? (datum nog niet bepaald) :

15 u, in het hoofdgebouw van de Ledeganckstraat (ingang via de
Plantentuin) : Algemene Ledenvergadering.

Tuinieren in potten neemt de laatste jaren een hoge vlucht. Steeds meer mensen laten zich verleiden tot de aanschaf van terracotta allerhande, en ze bekeren zich meteen ook tot planten die bij ons op z'n zachtst gezegd niet winterhard zijn. Wie de ordinaire Oleander al wat ontgroeid is, zet de volgende stap, en stort zich halsoverkop in iets wat Sinterklaas en de Spanjaarden voorbehouden zou moeten zijn : citrusboompjes.

Teleurstellingen zijn echter legio, want de minste nachtvorst maakt een einde aan de prijzige droom, en als je ze toch heelhuids binnen krijgt, blijken ze ook nog gastheer te spelen voor ondingen als rode spin, spint, schildluizen, en thrips. Nochtans is er een alternatief, maar een eerder zeldzame en onbekende plant; als je de kwaliteiten van deze soort kent, is dat onbegrijpelijk.

Poncirus trifoliata, ook bekend als *Citrus trifoliata*, en een ver nichtje van onze appelsienboompjes, is die onbekende uitverkorene (ook in onze Plantentuin : kaart p. 14 !). De plant behoort ook tot de Wijnruit-familie (Rutaceae), net zoals alle *Citrus*-soorten, en haar natuurlijk habitat is Noord-China, waar ze al eeuwen in cultuur is gebracht. In volwassen toestand is het een boompje (struik ?) van zo'n drie meter, een hoogte die ze ook in onze kontreien bereikt, voor wie tijd heeft tenminste, het is een trage groeier.

Er zijn wel enkele opvallende verschillen met echte *Citrus*-soorten. De bladeren zijn samengesteld, en bestaan uit drie ± ovale deelblaadjes, maximaal 6 x 4 cm groot maar meestal veel kleiner. De plant is ook bijzonder goed voorzien van doornen, die eigenlijk moeten gezien worden als omgevormde zijtakjes.

De bloei valt in het voorjaar, ongeveer in mei, en is in de meeste jaren massaal, al komt een tweejaarlijkse cyclus ook voor. De bloemen zijn

* Nvdr. Deze soort heeft geen gestandaardiseerde Nederlandse naam. Sommige bronnen vermelden 'Citroenboompje' maar dit lijkt geen gelukkig voorstel (want wat met de echte Citroenboom ?).

De oudste wetenschappelijke naam is *Citrus trifoliata* L. Deze naam is later als stam gebruikt voor de nieuwere naam, waarbij deze soort uit het geslacht *Citrus* (van de echte citroenen, enz.) werd afgesplitst en in een nieuw geslacht *Poncirus* werd ondergebracht. *Poncirus* is een woord zonder betekenis, zoals veel van de namen die door de fantasierijke auteur Rafinesque zijn uitgedacht. Daarentegen betekent ' *trifoliata* ' : met drie blaadjes, een duidelijk en opvallend kenmerk.

Fig. 1. *Poncirus trifoliata* : bloeiende, bebladerde tak, en bladloos takje met een vrucht (ad nat. del. C. Vastesaegeer).

groot (' tot 5 cm ' volgens de boekjes, maar 3 cm is al erg mooi), en vertonen een witte, wat gerimpelde kroon. Ze lijken goed op de bloemen van een sinaasappelstruikje, maar helaas zijn ze volstrekt geurloos.

In het najaar groeien de vruchten uit, en dat kunnen er spectaculair veel zijn. Ze zijn rijp eind september - begin oktober, maar blijven niet erg lang op de boom [in de Plantentuin zijn de laatste vruchten afgevallen omstreeks begin december]. De kleur is groenig-gelig, soms zwemend naar oranje, en ze bereiken de grootte van een mandarijntje. De schil is ruw en dik, het vruchtvlees bleekgeel en smaakt bitter-zuur. De vrucht is niet opvallend sappig (voor wie toch nog zin zou hebben om ze te proeven) en zit werkelijk vol pitten. Dezelfde 'boekjes' beschrijven ze als 'geurig', maar daar heb ik nog nooit iets van gemerkt.

En nu komt het echt goede nieuws. De plant laat zich uitstekend zaaien, in een licht kleiachtige, vochtige en vruchtbare grond. Op zand lukt het niet bijzonder goed, maar de Gentse bodem voldoet reeds.

Het zal de aandachtige lezer opgevallen zijn dat we begonnen over potplanten, en dat we het nu maar steeds hebben over 'bodem'. Lichte beneveling onder invloed van gegiste plantenaftreksels ? Helemaal niet, eerder nog meer goed nieuws. De plant is nl. zo goed als winterhard. Men kan ze rustig op een beschut plekje in de tuin plaatsen, als men zich maar houdt aan de vuistregel die geldt voor alle tere planten : volstrekt geen ochtend- of middagzon, en nooit afdekken met plastic. Vergeet ook niet dat de jonge planten gevoeliger zijn dan de volgroeide. Met een weinig goede zorgen heeft u na enkele jaren een echt pronkstuk.

Niets belet u evenwel om ze toch maar in een pot te houden. Deze soort is namelijk een veel minder entoeslast gastheer voor allerlei kruipends dan haar verre nichten en neven, en dat scheelt dan weer in de bestrijdingsmiddelen, en het betekent ook een geringer gevaar voor koude kassen en orangerieën. Opgekweekt van zaad (de enige echte manier) leent ze zich uitstekend tot bonsaivorming : ze is taai genoeg om in leven -en vanzelf klein- te blijven bij onderbemesting. Gewoon in een pot als kasplant verdraagt ze af en toe wel wat voedsel.

Gewoon doen dus. Veel geluk !

Ingrid Verdegem
Breughellaan 11
9840 De Pinte

Weet u nog, te Utrecht ?

Op de vroege zaterdagmorgen van 8 september, onder een grijze hemel, vertrokken 25 Vrienden naar Utrecht, voor een bezoek aan twee afdelingen van de botanische tuinen van de universiteit te Utrecht.

Om halfelf worden we hartelijk ontvangen door onze eerste gids bij de ingang van Fort Hoofddijk, een oud fort met ringwal als onderdeel van de vroegere Waterlinie, een verdedigingslijn uit de tijd waarin geschillen in Europa met de wapens werden 'opgelost'.

Dit oude fort is nu ingericht als kantine en onderzoeksruimte, de buitenzijde is nu overdekt met een grote hoeveelheid rotsen en stenen uit de Belgische Ardennen. Op de vier zijden zijn zijn N, O, Z, en W hellingen nagebootst, de samenstelling van de bodem is ook op diverse plaatsen aangepast, zodat de rotsplanten 'voor elk wat wils' vinden.

Deze rotstuin is de grootste van Nederland, en zeker een van de grootste uit Europa, met zo'n 1600 soorten rotsplanten. Een erg actieve vereniging van rotsplantenamateurs is hierbij betrokken en zorgt voor animatie rond de rotstuin. Zo maakte een gelukkig toeval dat ons bezoek net samenviel met een herfstruildag van deze vereniging ! Onze gids bracht ons na een eerste koffie in de fraaie kantine naar deze ruilmarkt, en een aantal van onze leden konden aan de verleiding niet weerstaan...

Van de rotstuin zelf kwamen we allemaal diep onder de indruk, zodat meteen de idee werd naar voor gebracht om deze tuin later ook eens tijdens de volle bloei in het voorjaar te komen bekijken. Een ongelooflijke hoeveelheid soorten uit de Steenbreekfamilie (Saxifragaceae), Vetplantenfamilie (Crassulaceae), Heidekruidfamilie (Ericaceae), Anjerfamilie (Caryophyllaceae), ... groeien hier bijeen. Voor de specialist vermelden we even de aanwezigheid van een mooie populatie *Ramonda myconi* (Gesneriaceae), een van de weinige 'gematigde' soorten uit deze overwegend tropische familie, bij ons bekend door Kaaps Viooltje (*Saintpaulia*), *Gloxinia*, *Streptocarpus*, ... Drie exemplaren zijn eertijds uitgezet, en die voelen zich goed thuis : de populatie is intussen aangegroeid tot meer dan 30 planten. Opvallend is hun voorkeur voor schuine of verticale rotswanden, waartegen hun bladeren dicht aangedrukt liggen, een prima manier om stagnerend water op de bladeren te vermijden.

Aan de voet van de rotstuin is een betonnen kom aangelegd, waarin een Drents vennetje is nagebootst. De poging is geslaagd, maar de dreiging van vergrassing blijft permanent aanwezig door de aanrijking van het water o.i.v. 'zure' regen (die in dit geval eerder 'verrijkte' regen moet worden genoemd).

Veel van deze rotsplanten worden 's winters in hun natuurlijke standplaats tegen uitdroging beschermd door een dik sneeuw pakket. Als bescherming tegen de uitdrogende wind worden hier takken van naaldbomen over de gevoelige planten aangebracht; daarnaast zorgt men bvb. bij de Heidekruid-soorten (Ericaceae) voor een permanente verjonging na de bloei.

De systeemtuin is recent heraangelegd, in een erg fraai patroon met de zeshoek als basis. Voor dit ontwerp (en uitvoering) heeft de tuin trouwens in 1989 een design-prijs ontvangen. Deze collectie bevat voor de belangrijkste families telkens een aantal opmerkelijke of ethnobotanisch belangrijke soorten, zoals *Carex muskingumensis*, een Zegge-soort met goed ontwikkelde vegetatieve, bebladerde stengels, de Duivelswandelstok (*Aralia elata*), die met haar bloei een attractiepool vormt voor wespen, een Bottelroos (*Rosa moyesii* cv. *Geranium*) met haar talrijke, schitterend oranje bottels.

Van de 500 m² grote serres is slechts een klein deel voor het publiek toegankelijk. Na de lunch werd een kort bezoek gebracht aan deze twee kassen. Door de afspraak tot taakverdeling tussen de Nederlandse plantentuinen bevindt zich hier een selectie van enkele tropische families. 'Klein maar fijn' is duidelijk het motto, de kassen zijn opvallend net, zonder overdaad, en opmerkelijk: het 'ongedierte' wordt biologisch bestreden met behulp van sluipwespjes.

In de namiddag reden we even verder richting Doorn, naar het van Gimborn arboretum, in de Vossensteinssesteeg (die wij eerder 'dreef' zouden noemen). Deze tuin dankt haar ontstaan aan de figuur van van Gimborn, eigenaar van een groot inktbedrijf, en met als hobby het aanleggen van arboreta...

De hele tuin beslaat nu 27 ha, grotendeels op zandgrond, met deels natuurlijke, deels aangelegde reliëfverschillen, enkele vijvers, en een bezoekerscentrum. De hoge kwaliteit van dit arboretum wordt wellicht best aangetoond door de onderscheiding in 1989 ontvangen vanwege de International Dendrological Society.

Deze tuin is niet geografisch of systematisch ingedeeld; maar moet worden bezocht als een Engels landschapspark. De duizenden soorten en rassen zijn alle voorzien van een naambordje. Het onderhoud gebeurt door 2 personen, plus een halve werkracht, vandaar de noodzaak om het werk zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Een van de meer opvallende middelen hierbij zien we gedemonstreerd in het overvloedig aanwenden van bodembedekkers.

Opnieuw als een gevolg van de afspraak tussen de Nederlandse plantentuinen is dit arboretum zich gaan toeleggen op enkele welbepaalde groepen, zoals Naaldbomen (*Gymnospermae*), de Berkenfamilie (*Betulaceae*), Heidekruidfamilie (*Ericaceae*), Olijfboomfamilie (*Oleaceae*), Esdoornfamilie (*Aceraceae*), Kardinaalsmuts-soorten (*Euonymus*), waarvan nu waardevolle tot unieke collecties in deze tuin zijn bijeengebracht. Hier wordt ook gepoogd om door zaai en selectie nieuwe, voor de sierplantenteelt of de bosbouw interessante taxa te bereiken.

Een van de beter uitgewerkte delen is zonder twijfel de Heidetuin, met grote perken van talrijke soorten uit de Heidekruidfamilie (*Ericaceae*). In maart moeten deze perken manueel worden ingesnoeid, en de jaarlijkse hulp van tuinbouwstudenten hierbij is dus bijzonder welkom.

De Kransspar (*Sciadopitys verticillata*) met haar heel erg kleverige kegels kreeg veel aandacht, evenals de Goudlork (*Pseudolarix kaempferi*) met haar fraaie pastelgroene kegels. Bij een 80 jaar oude Haagbeuk (*Carpinus betulus* cv. *Columnaris*) met een prachtig uitgegroeide en ongeschonden kroon werden we even stil van bewondering. *Rhododendrum viscosum* met een geur die men op 50 m kan waarnemen, hebben we gezien -niet geroken!- in von Gimborn. Aan het einde van de intussen zonnig geworden wandeling komen we nog even voorbij enkele Zilverspar-soorten, waaronder we hier zeker de Koreaanse Zilverspar (*Abies koreana*) moeten vermelden, een prachtige, traaggroeiende boom met kegels van een ongewone schoonheid.

Dit zijn twee tuinen om opnieuw en meer uitgebreid te bezoeken !

Paul Goetghebeur
Plantentuin
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

Jaarverslag 1990

Opnieuw is een jaar (bijna) voorbij, en in deze periode van winterrust kijken we gewoontegetrouw even terug naar wat achter ons ligt...

Het jaar 1990 was een behoorlijk drukke periode, maar we denken dat precies met deze talrijke activiteiten de vereniging verder aan haar doelstellingen blijft beantwoorden : de Plantentuin in de belangstelling te brengen, en deze ook financieel en materieel te steunen.

Ons ledenaantal is bijzonder stabiel gebleken, met 460 leden tegenover 463 vorig jaar. Waar zijn die drie gebleven ?

Rondleidingen

Onze traditionele rondleidingen op de eerste zondag van de maand (van februari tot november), en ook de meer recent ingevoerde thematische wandelingen brachten dit jaar zo'n 800 personen bijeen.

Als thema's kwamen aan bod :

4 maart & 1 april : Succulenten, o.l.v. Paul Goetghebeur,

6 mei : Arboretum, o.l.v. Harald Evrard,

3 juni : Grassen en Grasachtige planten, o.l.v. Paul Goetghebeur.

Tijdens de Opendeurdagen van de Belgische Plantentuinen (1-2 september) kwamen meer dan 400 personen een kijkje nemen in onze en hun Plantentuin.

Met de Gentse Feesten hebben we overdag ongeveer 550 bezoekers bereikt, een veel lager aantal dan gewoonlijk, door de niet-opname van onze rondleidingen in de programmatie van de feesten.

Daarentegen lokten de twee nachten van Victoria (op 14-15 juli) een overweldigende belangstelling. Naar schatting minimum 2000 personen kwamen deze bijzonder stemmige avondlijke wandelingen meemaken.

De Paddestoelententoonstelling was het klassieke hoogtepunt inzake belangstelling : meer dan 3500 bezoekers, waaronder talrijke klassen schoolkinderen, kwamen naar deze unieke tentoonstelling, waarbij de Gidsen een groot deel van de vele rondleidingen op zich hebben genomen.

Van harte en welgemeend 'dank' aan al onze gidsen, medewerkers en andere vrijwilligers, die zich met blijvend enthousiasme voor deze activiteiten willen inzetten !

Tentoonstellingen

Het (bijna) afgelopen jaar zijn in de Plantentuin 5 tentoonstellingen gehouden, waaraan onze vereniging in mindere of meerdere mate heeft meegewerkt :

- 21-29 april : Aquarium- en waterplanten,

- 12-13 mei : Voorjaarspaddestoelen,
- 19-27 mei : Cactustentoonstelling,
- 13 juli - 16 september : Vruchten en Zaden,
- 27 september - 3 oktober : Paddestoelen.

Het ontbreken van een cafetaria en het niet inrichten van een degustatie bij de laatste Paddestoelententoonstelling heeft ons wel een aantal bezoekers minder gebracht.

Kursussen en demonstraties

Gilberte Comhaire blijft volharden, en blijft succes boeken met haar cursus Ikebana. In samenwerking met Marcel Plus werden op 10-03, 24-03, 07-04 en 28-04 vier lessen gegeven over deze bekende maar toch ongekende Japanse bloemschikkunst. Halfweg december wordt het werkjaar afgesloten met een cursus 'Droogboeket', waarvoor we opnieuw en helaas een aantal geïnteresseerden moesten weigeren. Hier willen we nogmaals onze lesgeefster Gilberte Comhaire -en haar medewerkers- van harte danken voor de volgehouden inzet !

Voordrachten

Voor een tweede maal is ook dit jaar een aantal wintervoordrachten georganiseerd. Freddy Delabarre kwam vertellen over Cactussen en Vetplanten, G. De Deene over Varens en Palmen, en tenslotte Frank De Raeve, met een spreekbeurt over de aanleg en het onderhoud van tuinvijvers. Telkens kwamen 20-30 deelnemers naar deze drie avonden, die we als een geslaagd initiatief mogen beschouwen.

Voor de Algemene Ledenvergadering hebben we de welbekende Hugo Collumbien bereid gevonden om ons over de passie van zijn leven te komen spreken, Geuren en Parfums. Deze professionele parfumeur wist ons met veel gloed en fraaie anecdotes te boeien, verhalend over de talrijke problemen en valstrikken, die zijn verbonden aan de waarneming van geuren.

Uitstappen

Het programma startte dit jaar uitzonderlijk vroeg, met op 28 april een bezoek aan de Koninklijke serres te Laken, waar we met een grote delegatie leden (méér dan 75) na ongeveer een uur aanschuiven eindelijk deze juweeltjes van architectuur en tuinaanleg konden binnentreden. De deelnemers werden ongetwijfeld beloond voor het lange wachten, deze serres zijn een bezoek overwaard !

Enkele dagen later werd het programma vervolgd met de traditionele 1 mei - lentewandeling te Leupegem, o.l.v. Karel Van Vossel. Zoals altijd, onder een stralende zon, en met een flink aantal leden...

Op 16 juni bezochten we, onder een stralende zon, het provinciaal domein Bulskampveld, te Beernem, waar we in de kruidentuin werden

rondgeleid : een bijzonder verzorgde tuin, gelegen in een prachtige lokatie.

Op 4 augustus was het de beurt aan het domein Breivelde, te Zottegem, waar het aantal deelnemers eerder beperkt was (de hittegolf sloeg toe !), maar de kwaliteit van dit park overtuigde de bezoekers ten volle, en ... er waren véél schaduwplekjes ! Romantische zielen komen best eens op een avond terug.

Tenslotte gingen we op 8 september naar Utrecht, waar we door een heel entoesiaste gids in de mooiste rotstuin van West-Europa zijn rondgeleid (Fort Hoofddijk), 's namiddags reden we even verder naar het nabijgelegen von Gimborn arboretum, een van de beroemdste bomen- en struikenverzamelingen ter wereld. Deze faam heeft ze niet gestolen, zoveel werd duidelijk tijdens ons bezoek ! Opvallend was ook de aanwezigheid van een mooi en goed uitgerust bezoekers-centrum bij elk van deze tuinen...

Ruildagen

Omwille van de drukke activiteiten rond de diverse tentoonstellingen in het voorjaar bleek het inrichten van een lenteruildag praktisch niet haalbaar. Daarom werd beslist om ze ook dit jaar niet te laten doorgaan. De herfstruildag (7 oktober) daarentegen werd opnieuw een succes. Volgend jaar proberen we om ook in de lente aan de vraag van vele leden te voldoen.

De vereniging was eveneens aanwezig op een plantenruildag te Merelbeke, georganiseerd door " Groen Alternatief " op 21 oktober. Diane Van Audenhove demonstreerde er haar bloemschikkunst met gedroogde materialen, Paul Goetghebeur vertegenwoordigde de vereniging met een stand, opgebouwd uit de welbekende, maar nog altijd fraaie roodfluwelen panelen. Een aantal personen hebben zich bij die gelegenheid als nieuwe leden laten opnemen.

Tijdschrift

Dit jaar heeft de redakteur, dank zij de goede medewerking van veel leden-schrijvers, reeds drie maal een 48 pagina's tellend nummer kunnen uitbrengen. Beste dank aan deze auteurs !

Hier mogen ook even de personen van de verzendploeg worden vermeld : Adelin Van Heuverswijn, Rosette Heynderickx, Patricia Rézenne, en de andere occasionele helpende krachten, die de vele knip-, plooi- en plakactiviteiten in goede banen bleven leiden. Dank !!! We kregen waardevolle artikels van Vrienden, en interessante opmerkingen via de vragenlijst in het laatste nummer van de vorige jaargang, waarvoor mijn beste dank. Van de ontvangen artikels zullen de meest bruikbare in het tijdschrift komen, in een passend nummer. Hopelijk begrijpen de personen die me een vragenlijst hebben opgestuurd, dat

ik sommige vragen niet meteen kan beantwoorden, en dat andere vragen een meer algemeen antwoord krijgen in het tijdschrift. Met uw opmerkingen probeer ik in de mate van het mogelijke rekening te houden...

In dit nummer is een nieuwe vragenlijst opgenomen. Uw redacteur wacht met spanning op uw beoordeling van de afgeleverde jaargang, en is graag bereid om u te helpen met het opzoeken van gegevens of illustraties voor uw geplande artikels.

Vergaderingen

In 1990 zijn er vier bestuursvergaderingen gehouden (02-02, 15-05, 27-06, en 06-11), naast de klassieke Algemene Ledenvergadering (1 december), en nog een aantal meer informele bijeenkomsten om een en ander georganiseerd te krijgen.

Om aan dringende problemen snel het hoofd te kunnen bieden, is het bestuur overgegaan tot de vorming van een dagelijks bestuur, dat is samengesteld uit de voorzitter, de sekretaris, en de penningmeester.

Vrienden die graag willen meehelpen aan de werking van onze vereniging, aan het werk in de Plantentuin, enz. zijn van harte welkom. U kan dan best even komen spreken met onze voorzitter, Prof. Van der Veken, of met de Hortulanus van de Plantentuin, de heer K. Otten, om te zien wat mogelijk of gewenst kan zijn.

Besluitend...

We wensen hier nogmaals en uitdrukkelijk al onze medewerkers te danken voor hun volgehouden, onbaatzuchtige inzet, vaak onder moeilijke omstandigheden. Alleen met uw hulp kan de Vereniging haar doel verwezenlijken, nl. meer begrip voor de Levende Natuur rondom ons, en steun voor de Plantentuin in het bijzonder.

Dank ook aan alle leden, die ook dit jaar ons blijven steunen, en aan de nieuwe leden, die overtuigd zijn geraakt van de noodzaak om onze Plantentuin te helpen in deze voor de natuur moeilijke tijden.

En... probeer eens onze Vriendenkring te vergroten met een nieuw (geschenk)lid !

Dank !

1. Rondleidingen

Enerzijds blijven we de klassieke rondleidingen in de tuin en serres behouden, voor nieuwe belangstellenden, anderzijds houden we de thematische wandelingen voor de meer ervaren bezoekers.

We herhalen dit jaar het thema " Cactussen en vetplanten ". Wegens de te vroege periode vorig jaar, hebben we besloten om deze wandeling een eind later op het jaar te houden, op het moment van het meest waarschijnlijke hoogtepunt van bloei in de Cactusserre (zie agenda !).

De volgorde voor de andere thematische wandelingen (arboretum, nuttige planten ?, geurende planten ?, enz.), waarvoor nog een aantal afspraken moeten volgen, zal later worden vastgelegd, en dan aangekondigd in het komende maartnummer.

Ook tijdens de Gentse Feesten houden we vast aan onze klassieke namiddagrondleidingen, die een groot potentieel aan publiek kunnen lokken.

Bij die gelegenheid pogen we ook steeds om een extraatje te bieden aan de bezoekers, en dit jaar hadden we gedacht aan een geurenpad. Tenslotte wordt ook overwogen om een demonstratie 'vervaardigen van een papyrusrol' te organiseren, dit moet echter vooraf nog even worden uitgetest i.v.m. de haalbaarheid.

2. Tentoonstellingen

Voor dit jaar zijn drie tentoonstellingen gepland, waaraan onze vereniging in mindere of meerdere mate zal meewerken :

- " **Bromelia's** " : 20 - 28 april, georganiseerd door de Plantentuin, de Rijkstuinbouwschool, Melle, het Rijksstation voor Sierplantenteelt, Melle, en een aantal bekende *Bromelia* -kwekers uit het Gentse.
- " **Carnivoren** " : 8 - 16 juni, georganiseerd door de Plantentuin en de jonge vereniging *Drosera*.

- " **Herfstpaddestoelententoonstelling** " : 3 - 9 oktober,
georganiseerd door het Laboratorium voor Morfologie,
Systematiek en Ecologie van de Planten en de Plantentuin.

3. Kursussen

Door de blijvende belangstelling gaat Gilberte Comhaire opnieuw haar cursus Ikebana organiseren. Tijdens vier voormiddagen (van 9-12 u), op zaterdag 23-02, 02-03, 16-03, en 06-04) leert u op een zeer aangename manier deze edele Japanse kunst aan.

U kan zich inschrijven voor deze reeks van 4 lessen door nu snel 1000 fr over te schrijven op onze gewone bankrekening 001 - 1192154 - 03, met de vermelding " Ikebana 1991 ".

In deze prijs is alles inbegrepen : kursustekst, bloemen, takken, enz. We willen u wel vragen om zelf een snoeischaar en wat schrijfgerei mee te brengen naar de les. Inlichtingen : 091 - 22 81 87 (Gilberte Comhaire) of 091 - 31 03 71 (Marcel Plus).

Het aantal deelnemers is beperkt tot 15 personen !

Een tweede activiteit is door Gilberte Comhaire gepland voor het najaar, nl. creatief werken met natuurlijke vindmaterialen voor kinderen. Met afgevalen bladeren, vruchten, zaden takjes, enz. worden miniatuurlandschappen ineengeknutseld, grafisch werk opgezet of geaccentueerd, enz.

Meer inlichtingen volgen in een later nummer van uw tijdschrift.

4. Uitstappen

Naast de traditionele 1 mei wandeling, staan volgende lokaties op ons verlanglijstje :

- Rijksstation voor Sierplantenteelt, Melle,
- kasteeltuinen van Arcen (Venlo),
- Frans-Vlaanderen, landschappelijk bekeken o.l.v. Prof. Daels,
- Moervaartvallei, o.l.v. Gilberte Comhaire.

Meer gegevens zullen later volgen, in het maartnummer.

Wanneer sommige leden zelf bijzonder mooie en interessante plekjes zouden kennen, dan stellen we het erg op prijs als u ons hierover een berichtje wil sturen (briefje of telefoon). Beste dank !

5. Wintervoordrachten

Drie voordrachten zijn gepland, in principe (afhankelijk van de spreker) telkens de tweede donderdag van januari, februari en maart, waarvan we hopen dat de onderwerpen :

- vleesetende planten,
- omgang met kamerplanten,
- Bromelia's,

een groot aantal leden zullen aanspreken. Nieuwe onderwerpen die u graag volgend jaar aan bod wil laten komen, kan u ons altijd laten weten. Ook zullen we u graag te woord staan, bij de Plantentuin, of voor en na de voordrachten zelf.

6. Werkdagen

Ieder voorjaar kampt de Plantentuin met een jaarlijks optredend fenomeen, nl. het plots en zeer snel kiemen en opgroeien van een massale hoeveelheid onkruiden, die vaak in bepaalde hokjes de eigenlijke planten dreigen te verstikken. Daarnaast moeten ook heel wat gekweekte planten worden gesnoeid, afgestorven winterse delen worden verwijderd, enz.

Bij deze activiteit doen we een beroep op uw hulp, omdat we hebben ervaren dat vele handen het werk lichter maken ! En, als de zon schijnt, is dit zelfs een heel aardig groepswerk !

Datum : zaterdag 23 maart en 13 april, vanaf 9 u tot 17 u.

7. Ruildagen

Wegens de herhaalde vraag naar en het blijvend succes van deze activiteit in de herfst, denken we eraan om de vroeger gehouden lenteruildag in eer te herstellen, met als voorlopige datum zondag 5 mei. Definitieve bevestiging volgt in het maart nummer.

De herfstruildag wordt voorlopig gepland op zondag 22 september.

Berichtjes voor de leden en sympatisanten

1. Bibliotheek

Recent zijn twee ruime bibliotheekkasten aangekocht, en binnenkort worden deze dan opgevuld met ons bezit aan boeken, tijdschriften, brochures, enz.

In de schoot van het bestuur moet nog worden overlegd hoe deze bibliotheek ter beschikking van de leden kan worden gesteld.

Ondertussen is de inventarisatie reeds gestart, en in een van de komende nummers van uw tijdschrift zal een lijst komen van de reeds ingelaste en dus beschikbare boeken.

2. Cafetaria

Zoals uit de mededelingen van de voorzitter tijdens de Algemene Ledenvergadering en het jaarverslag 1990 in dit nummer blijkt, veroorzaakt het niet meer inrichten van een cafetaria een belangrijke daling van de inkomsten voor onze vereniging.

Om hieraan te verhelpen, doet het bestuur dus nogmaals een oproep tot medewerking vanwege de leden.

Het organiseren van een cafetaria betekent dat volgende taken moeten worden ingevuld :

- aankoop van drank, lichte snacks, papier, ...
- transport van deze aankopen,
- opstellen van meubilair en glaswerk,
- bestellen en opdienen in het zaaltje,
- afwassen,
- eventueel, indien realiseerbaar , het organiseren van een degustatie ter gelegenheid van de Paddestoelententoonstelling.

Stuurt u aub een berichtje aan de voorzitter (Prof. Van der Veken, Plantentuin, Ledeganckstraat 35, 9000 Gent). Dank !

Werk aan de winkel !

De Plantentuin kent een scherp personeelstekort !

Sedert 1 april 1989 is de hoofdtuinier André Leman voortijdig met pensioen gegaan. Na langdurige afwezigheid is de hoofdtuinier Leon De Clercq op 1 augustus 1990 eveneens voortijdig op pensioen gesteld. In de Plantentuin zijn er nu nog 6 tuiniers van de universiteit tewerkgesteld, en sedert 16 mei 1990 een tuinier die door de provincie aan de Plantentuin toegewezen is. Vanwege de provincie is in 1991 de verlenging van kontrakt toegekend. Wij zijn daarvoor de provincie ultermate dankbaar.

Om de verzamelingen van onze Plantentuin enigermate op peil te houden zijn er minimum tien personeelsleden nodig.

Door de wervingsstop worden gepensioneerden sedert 1972 niet meer vervangen. Daardoor is het personeelsaantal van 11 tuiniers teruggevallen tot 6 + 1.

Tijdens de laatste bijeenkomst van technische leiders van botanische tuinen in Linz (Oostenrijk) bezochten wij ook de plantentuin van de stad. Hier werkten in 850 m² serren 4 personeelsleden. Wij hoeven U niet te beschrijven hoe verzorgd de plantenverzamelingen er daar bij stonden. In de Gentse Plantentuin zijn er slechts 3 personeelsleden voor 4.000 m² serren.

U begrijpt dan ook wel dat wij op uw effectieve steun willen beroep doen. Wie hiertoe bereid is, kan een deel van de normale werkzaamheden, zoals verpotten, verplanten, herstekken, vermeerderen, en onderhoud zoals wieden, opbinden, e.d.m. op zich nemen.

André Leman onderhield de zaai- en stekserren (90 m²), de bolgewassenserre (90 m²), de Begoniaserre (90 m²), de succulentenserre (90 m²), de Kalanchoëserre (30 m²), de serre langsheen de tropische serre (80 m²), de Hoyaserre (95 m²). Wellicht zou hiervoor één dag per week en in bepaalde seizoenen 1-2 dagen per maand volstaan.

In de loop van volgend jaar dienen de cactussen opnieuw verplant te worden. Hiervoor is gedurende ongeveer veertien dagen tot drie weken de medewerking in het voorjaar gewenst.

De kollektie van de orchideeën worden sterk overgroeid door varens en onkruiden. Wie kan daarbij behulpzaam zijn ?

Aan allen die zich reeds daadwerkelijk inzetten voor de Plantentuin : hartelijk dank !, en voor degenen die in de nabije toekomst zullen deelnemen : van harte welkom !

Wie wil meehelpen kan contact opnemen met Karel Otten of met een der tuiniers. Tot later, bij gelegenheid, in de tuin ?

Opschikactiviteiten in de Plantentuin : lenteschoonmaak

In de agenda zijn de dagen opgenomen waarop u, beste Vrienden, wordt verwacht in onze Plantentuin !

Volgende taken kunnen worden uitgevoerd :

- * Afwassen van alle naamplaatjes.
- * In het bosgedeelte snijden we de oude varenbladeren af, en ook het afgestorven plantenmateriaal aan de vijvers.
- * De Belgische flora en de medicinale tuin krijgen opnieuw een onderhoudsbeurt : spitten waar nodig, schoffelen en wieden op andere plaatsen.
- * Op de rotstuin zijn er diverse terreinstukken waar geen collectieplanten staan : die kunnen normaal licht worden omgespit.
- * In de Systematiek Dicotylen en Monocotylen gaan we de winterbeschutting wegnemen en afvoeren naar de composthoop met behulp van de aanwezige kruiwagens. Het groot onkruid zoals Kruiskruid, Vroegeling, Vogelmuur e.d.m. moeten we schoffelen en wieden. Het afgestorven plantenmateriaal snijden we af van de planten, het wordt verder verzameld en naar de composthoop afgevoerd.

K. Otten
Plantentuin

Wintervoordrachten.

Gedurende de komende koude, donkere dagen zullen we proberen om wat hoop bij te brengen op een snelle komst van lente en zomer. We hadden daarbij gedacht aan het brengen van een aantal sprekers die vanuit hun specialiteit u zullen doen verlangen naar het moment waarop weer in de tuin kan worden gewerkt, of waarop de planten binnen in huis een nieuwe pot of nieuwe aarde moeten krijgen ...

Verzorging van kamerplanten, door **A. Leman**, Plantentuin, Gent, op donderdag 10 januari.

Enkele van de vragen waarmee we in de Plantentuin meest worden 'overvallen', hebben betrekking op de problemen die liefhebbers van kamerplanten ondervinden bij de kweek van hun geliefde objecten. Daarom hebben we een specialist in deze materie, met jarenlange praktijkervaring als amateur en beroeps, uitgenodigd naar de Plantentuin om u over de principes van een verantwoorde cultuur van kamerplanten te onderhouden. Uw vragen kunt u nadien aan deze spreker stellen !

Vleesetende Planten, door **F. De Coninck**, Drosera, Gent, op donderdag 14 februari.

Iedereen heeft al eens gehoord over deze botanische rariteiten, vaak in de context van een min of meer fantastisch verhaal, waardoor deze planten omhuld lijken door een waas van geheimzinnigheid. Het zijn echter eenvoudig toegankelijke planten, die daarenboven heel fraaie kenmerken bezitten, en bijzonder ingenieus te werk gaan in hun voedselvoorziening. Onbekend, en (nog) onbemind, maar een fascinerende groep !

Bromelia's, door **G. Samyn**, Rijksstation voor Sierplantenteelt, Melle, op donderdag 14 maart.

Enkele weken later start de *Bromelia* - tentoonstelling in onze Plantentuin. Wat kan beter dienen als voorbereiding tot deze activiteit, dan een gedetailleerde behandeling door een persoon die zich beroepshalve interesseert voor de cultuur van deze in de vorige eeuw door toedoen van vele Belgen beroemd geworden familie van bijzonder kleurrijke sierplanten.

De Plantentuin dankt !

Eerst en vooral de actieve leden van de Vrienden van de Plantentuin Gent, voor hun blijvende, onbaatzuchtige inzet : een helpende hand is nooit ver weg...

Zonder uw hulp zouden veel activiteiten een behoorlijk stuk moeilijker uitvallen, of helemaal niet kunnen doorgaan.

Het Oostvlaamse Provinciebestuur heeft sinds mei van dit jaar een nieuwe werkkraacht ter beschikking gesteld van de Plantentuin. Voor volgend jaar is een verlenging van deze voor de Plantentuin bijzonder gunstige regeling afgesproken.

We wensen om langs deze weg de Heer Goeverneur, de Bestendige Deputatie en het Provinciebestuur uitdrukkelijk onze dank te betuigen voor hun konkrete bezorgdheid voor de kwaliteit van onze Plantentuin. De aanwezigheid van deze extra kracht resulteerde in een essentiële kwaliteitsverbetering van de tuin.

Onze werking wordt ook duidelijk gesteund door het stadsbestuur, onder de vorm van subsidies, toegekend a rato van het aantal en de kwaliteit van de activiteiten. Verder is ook nog een belangrijke som in het vooruitzicht gesteld, waarvan we durven hopen dat het eenmalig karakter voor herhaling vatbaar is.

Tenslotte bevestigt de Plantentuin haar dankbaarheid tegenover de Vrienden van de Plantentuin Gent, voor de schenking van twee fraaie toonkassen, die hun nut reeds bewezen hebben bij diverse tentoonstellingen.

Bescherm- en steunleden 1990

De H. & Mevr. Archer - De Coninck, Gent
De H. F. Audenaert, Sint-Niklaas
Mevr. J. Beeckman, Gent
De H. & Mevr. Biebauw - Cools, Gent
Mevr. J. Breemeersch, Gent
Prof. H. Claessens, Gent
Mevr. M.T. Colpaert, Gent
Dr. A. Comhaire, Sint-Martens-Latem
De H. & Mevr. De Bisschop, Mariakerke (Gent)
Mevr. Z. De Boey, Ledeberg (Gent)
De H. G. Decordier, Gent
De H. G. De Coster, Gent
De H. & Mevr. Delafortrie - Timmermans, Brussel 15
Mevr. M. De Meyer, Gent
De H. & Mevr. De Pauw - Martens, Sint-Denijs-Westrem
De H. R. De Rycke, Gent
Mevr. M. de Vreese, Gent
De H. & Mevr. Devreker, Sint-Martens-Leerne (Deinze)
De H. E. De Wever, Bassevelde (Assenede)
Mevr. E. Dewulf, Sint-Denijs-Westrem (Gent)
De H. M. Geens, Retie
De H. & Mevr. L. & R. Geiregat - D'Halleweyn, Gent
Mevr. G. Hamerlynck, Gent
De H. H. Harth, Merelbeke
De H. J. Hollaert, Huise - Zingem
HOMEODON (t.a.v. Denys), Gent
Mevr. D. Kayser - Maas, Stekene
Mevr. W. Lefebvre - Goossens, Gent
Mevr. B. Lenaers, De Pinte
De H. & Mevr. Leytens - De Mey, Gent
De H. E. Meeremans, Deinze
De H. & Mevr. Monville - Devreese, Gent
Mevr. D. Monville, De Pinte
De H. & Mevr. Proost, Sint-Amandsberg (Gent)
De H. & Mevr. Saey, Oostakker (Gent)
De H. G. Thienpont, Zevergem (De Pinte)
Mevr. S. Van den Abeele, Gent
De H. L. Vandenbroele, Brugge
De H. & Mevr. Van de Velde - Crispijn, Assenede
De H. & Mevr. Van Oost - Dierickx, Gent

Dr. E. Van Oostende, Sint-Denijs-Westrem (Gent)
De H. & Mevr. Van Paemele - D'Hooge, Evergem
Mevr. H. Vermeersch, Sint-Amandsberg (Gent)
Mevr. L. Verschaeve, Sint-Lievens-Houtem
De H. R. Verspeeten, Destelbergen
Mevr. H. Vertriest, Gent
De H. Dr. L. Volckaert, Gent
Mevr. Y. Vuylsteke - Beyens, Zwijnaarde (Gent)
De H. R. Willems, Petegem (Deinze)

Uw financiële en morele steun aan de vereniging wordt bijzonder en van harte gewaardeerd. We hopen dat we door onze activiteiten en onze schenkingen aan de Plantentuin duidelijk kunnen aantonen dat deze tuin de energie en de middelen die we hier investeren meer dan waard is.

Jaargang 1989 compleet !

Voor onze (nieuwe) leden hebben we een speciale aanbieding :

voor een zacht en rond prijsje van 100 BF

krijgt u de 4 nummers van de jaargang 1989 thuis besteld.

Deze jaargang omvat 112 pagina's, met artikels over :

- Biologische bestrijding van bladluizen
- Bewaren van appels doorheen de winter
- Kwalletjes bij Queen Victoria
- Plantenkartering in Vlaanderen
- Landschappen in Oost-Vlaanderen
- Leven op stenen : Korstmossen
- Woeste Agave breekt door dak van serre
- Een taalspelletje met vruchten en fruit

En nog meer van dat fraais ...

U kan zich deze reeks van 4 nummers aanschaffen door nu snel 100 fr over te schrijven op onze gewone bankrekening 001 - 1192154 - 03, met de vermelding " Jaargang 1989 ".

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

driemaandelijks tijdschrift
negende jaargang
nr.4 december 1990
ISSN 0777 - 8821

Redactie :

Paul Goetghebeur
Plantentuin
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

(091 - 22 78 21, n° 495 of 493)
(na 29 januari : 091 - 64 50 59)

Aan dit nummer hebben verder meegewerkt :

Frank De Raeve, Peter Dewulf, Rosette Heynderickx, Karel Otten,
Bernard Symoens, Katleen Van der Gucht, Cecilia Vastesaeger, Ingrid
Verdegem.

Onze beste dank gaat ook uit naar Adelin Van Heuverswijn, Rosette
Heynderickx en Patricia Rézenne voor de plooi-, kleef-, en sorteer-
activiteiten, die het verschijnen van dit boekje mogelijk hebben
gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 1990.

Overname van artikels is alleen mogelijk mits en ná schriftelijke
toestemming van de redakteur.

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN

GENT

driemaandelijks tijdschrift
negende jaargang
nr 4 december 1990
ISSN 0777 - 8821

verantwoordelijke uitgever :
P. Goetghebeur
Plantentuin
Ledeganckstraat 35
9000 Gent
tel. 091 - 22 78 21 (495)

afgiftekantoor
LEDEBERG 1